СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 55. Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 8. марта, 1928. VOL. XXXVI. No. 55. Jersey City, N. J., Thursday, March 8, 1928. THREE CENTS.

БОРОТЬБА ЗА ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ „КРИВИХ КАЧОК"

КОНГРЕСМЕНИ НЕ ХОЧУТЬ ТАКИ ПОЗБАВИТИ ЇХ ВЛАСТИ.

ВАШИНГТОН, 6. марта. — Перед повне засідання палати послів прийшла нині резолюція сенатора Нориса, після котрої малоби скасуватися засідання конґресу після вибору нових членів. Се так зване питання „кривих качок", себто тих законодателів, на місце котрих уже вибрано їх наступників.

Резолюція звертає уваґу на те, що такі „криві качки" є поважною небезпекою для свобід американського народа, бо знаючи вже з гори, що їх виборці відкинули, вони почуваються невідвічальними й легко дають перекуплюватися „лобіїстам", себто агентам ріжних богацьких бюр.

Здавалося, що коли того рода пропозиція прийде на порядок дня в конґресі, за ним заявиться більшість конґресу. Несподівано конґрес займає до резолюції становище повної резерви, майже ворожнечі. Норис пропонував, щоби новообраний конґрес починав свої наради зараз з початком січня, а не аж у марті, як се є досі. Як ріжні конґресмени стали ставити поправки до сього внесення, то стало відразу ясним, що резолюція ледво вийде на сій сесії з комісії.

ПРИЗНАКИ БЕЗРОБІТТЯ ЗРОСТАЮТЬ.

ФИЛАДЕЛФІЯ ПОЧИНАЄ АКЦІЮ ДЛЯ ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ.

ВАШИНГТОН, 6. марта. — Хоча з федерального уряду не вийшло ще ні одно слово про зростаюче в краю безробіття, з усіх сторін краю приходять вістки, які стверджують понад усякий сумнів його зріст.

У Ню Йорку, приміром, безробіття потверджено, коли по один джаб, оголошений в ґазеті, зголосилося 600 людий та всі боролися за першенство в такий спосіб, що аж поліція мусіла розганяти аплікантів.

Добродійні інституції міста Филаделфії, католицькі, протестантські й жидівські, вислали до міського уряду заяву про зріст безробіття. Заява каже, що міський уряд, бизнесові організації та самий промисел мусять щось у сій справі зробити. Один банкир обчисляє число безробітних у сьому місті на 65,000 до 100,000. Безробіття обнимає передовсім фабричний і будівельний промисли.

БУВШИЙ УРЯДНИК НАЗИВАЄ ОРГАНІЗАЦІЮ ОДНИМ ШВІНДЛЕМ.

ІНДІЯНАПОЛІС, Індіяна, 6. марта. — Перед стейтовою прокураторією зложив дальші свої зізнання про Ку-Клакс-Клен бувший її урядник Самуел Бемендерфер.

Він представляв, що Клен се один великий політичний швіндель. Всі організатори Клена се люди, які мають амбіції захопити шахрайськими способами владу в свої руки. В деяких случаях навіть католики не погоджали підпирати сю організацію, яка на верха виступає проти них, а деякі відділи Клена зовсім у руках „римо-католицької політичної машини".

НЕ ХОЧУТЬ КАСУВАТИ СУБМАРИН.

ВАШИНГТОН, 6. марта. — Комітет палати послів для заграничних справ заявився проти пропозиції обмежити число субмарин. Резолюція звертається проти уряду, та його акції перед світовим форум. Келоґ мав сказати, що він не буде дивитися на сю резолюцію, а буде далі робити те, що вважає за відповідне.

ЗА ЗНИЖЕННЯ ПОДАТКІВ.

ВАШИНГТОН, 6. марта. — Конґресмен Меден, предсідатель комітету палати послів для справи державних приходів, предложив президентови Кулиджови начерк буджету, з якого виходить, що федеральні податки сього року буде можна обнижити на 225 мілїонів долярів.

СТЕЙТОВА ЛЕҐІСЛЯТУРА ВІДКИДАЄ ВСІ „СУХІ" ПРОЄКТИ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 6. марта. — Стейтова леґіслятура відкинула всі проекти про стейтову допому при виконуванню прогибіційного закона. Між ними були три проекти, предложені асемблименом Дженксом, а поперті Антисалуновою Лігою.

СТРАЙК НА НЮЙОРСЬКИХ ПІДЗЕМНИХ ЗЕЛІЗНИЦЯХ ВІДЛОЖЕНИЙ.

НЮ ЙОРК, 6. марта. — Юнія стріткарових робітників, яка добивається права організувати робітників нюйорських підземних зелізниць, відложила своє голосоване над починанем страйку на суботу. Зроблено се на бажання мейора Вокера, котрий заявив, що він має новий плян для розвязки спірного питання.

ТАЙНА ВБИЙСТВА ПАННИ БРАВН ЩЕ НЕ РОЗВЯЗАНА.

НЮ ЙОРК, 6. марта. — Приятелька панни Маргарети Бравн, котру хтось недавно обляв нафтою та підпалив так, що вона згинула від попарень, станула на очну ставку з „д-ром" Клементом, у котрому поліція добачувала фальшивого нареченого й вбийника панни Бравн. Товаришка вбитої заявила рішучо, що „др." Клемент зовсім не подібний до мущини, який ходив з панною Бравн.

Клемента задержано в поліції на основі позву його справдішньої жени, котра обжаловує його за крадіж її дорогоцінностий.

БУДИЙСЬКА СВЯТИНЯ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН, 5. марта. — В короткому часі буде тут збудована перша будийська святиня. Буде містити 300 вірних. Менаджер святині сказав, що вони не хочуть нікого навертати до будизму, але хочуть мати дім молитви для своїх вірних, а рівнож хочуть показати, як треба розуміти будизм. Будийські жреці будуть вбиратися в ризи помаранчевої краски. Над святинею буде повівати прапор в шістьох кольорах, бо коли Буда пізнав під деревом Боді правду, тоді засіяла над ним дуга в тих всіх барвах. Так каже будийське передане.

РАДЯНСЬКИЙ СУД.

Чека ретельно бореться зі всякими спекулянтами, частниками (приватними торговцями), не спиняючись перед розстрілами тих, що повірили в него (нова економічна політика), але зі злочинцями поводиться инакше.

Прикладом того є такий випадок. В московському суді відбулася розправа над робітником-студентом Іллею Рибаком, який зводив дівчат. Сьогодня з одною, завтра з другою. В 1922 році цей студент (надія радянського уряду) зійшовся з дівчиною, а за короткий час, коли дівчина стала вагітною, покинув.

По породах мати подала в суд і суддя присудив студентові платити по 5 рублів на місяць на дитину. Через якийсь час Рибак платив, а коли набридло, перестав. Знов суд. І знов суд присуджує платити. На цей раз Ілля Рибак, відвівши дівчину з суду домів, просто її задушив, або позбавитись неприємности.

Після гарячих промов прокуратора та оборонця убийника, комуніста, студента, засуджено на... десять літ вязниці.

ПИЯЦТВО В МОСКОВЩИНІ.

Завідуючий наркольогічною секцією московського відділу охорони здоровля заявив на конференції для боротьби з алькоголізмом, що за чотири роки зареєстровано 30.000 хорих алькоголіків, які перейшли через згадану секцію. Окрім того комісія лікарів оглянула 19.000 фамілій алькоголіків та виявила умови їх існування та причини постійного вживання алькоголю.

Веселі цифри! Одно неврозуміло: на що шукати причини десь, а не звернути уваги на „монопольку", шефом якої є сам голова комісарів Риков. І це тільки в Москві, а що робиться по инчих столицях радянського союзу?

В ОБОРОНІ РИЖУ.

Італійський уряд проголосив 19-го лютого „днем рижу" — загальної пропаганди в усій Італії в обороні цієї страви, що щораз більше щезає із італійського „меню". Уряд має інтерес у тому, щоби його громадяни поруч макаронів не забували і про риж.

ВШАНУВАННЯ ПАМЯТИ М. КОЦЮБИНСЬКОГО.

За постановою Винницького окрвиконкому вивласнено будинок, де народився Коцюбинський. В ньому проведено значний ремонт-реставрацію і всю садибу взято під особливу охорону. Комгоспові виконком запропонував утворити на пусторожньому місці, що звалося колись „Абазівка", парк ім. Коцюбинського. В цьому паркові проектується наступного року спорудити памятника письменникові. Центральна комісія для вшанування памяти Коцюбинського ухвалила провести широкий збір коштів на памятник письменникові. Винницький окрвиконком уже асигнував 5.000 карб. на фонд спорудження памятника Коцюбинського.

У травні ц. р. минає 15 років з дня смерти Коцюбинського. Центральна комісія готується широко відзначити цей ювілей. Буде видана популярна література й відозва до населення про збір пожертв на памятник Коцюбинському.

Винницька комісія та кабінет вивчення Поділля при Винницькій філії всенародньої бібліотеки України вирішили видати найближчого часу повість Коцюбинського „Тіні забутих предків". Повість ця, як відомо, передає побут, природу й культуру Гуцульщини, зокрема околиць Черемоша, які торік дуже потерпіли від повені. Книжка буде добре ілюстрована, в справі чого нині провадиться переговори з кращими галицькими літератами, знавцями Гуцульщини, як от О. Кульчицька. Прибуток від цієї книжки наполовину піде до фонду спорудження памятника Коцюбинському, а решта — на допомогу жертвам від торішньої повені.

75 ГОТЕЛІВ ХОЧУТЬ ЛАЙСЕНСІВ.

Виявляється, що 75 готелів в провінції Манітобі приготовляються домагатися лайсенсів на продавання пива. З того на самий Вінніпеґ припадає 56. Точно говорячи, в Вінніпеґу старається о право на продавання пива не 56 готелів, тільки 45. Прочі аплікації є від товариств военних ветеранів, для який лікеровий закон має спеціяльний згляд.

НОВА СКОШІЯ КАСУЄ ВИСШУ ПАЛАТУ.

Сойм провінції Нова Скошія, який складався з двох палат, законодатних зборів і законодатної ради, ухвалив скасувати висшу палату. Висша палата сойму має закінчити своє істновання 31 травня.

ВІДОЗВИ „СОЮЗА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ".

В Києві, Одесі, Дніпропетровску і инших містах України масово розкидані відозви підписані „Союзом Визволення України". Відозви закликають до організації вірних синів України і пояснюють, що кінець панування большевиків на Україні вже близький.

ЗДОБУВАННЯ ЙОДУ З ВОДОРОСЛИН ЧОРНОГО МОРЯ

В колеґії Наркомздоровля проф. Аврикієв доповів про наслідки експедиції до Чорного моря для вивчування справи добування йоду з водорослин. Робота експедиції тревала близько року й виявила, що чорноморські водорослини мають великий відсоток йодистої фільофори. Аврикієв розробив проект механізувати способи масового лову водорослин, а також збудування йодного заводу на півдні України.

Ознайомившися з наслідками роботи експедиції і висновками окремих наукових організацій, Наркомздоровля визнав за потрібне й за цілком доцільне збудування на Україні йодного завода. Постанову Наркомздоровля подається на ухвалу Раднаркому. Проєктований йодний завод випускатиме щомісячно до 2.200 кіл. йоду ціною 15 карб. кільо (дешевше від закордонного).

ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕТНОГРАФІЇ ЗА МЕЖАМИ УСРР.

Укрнаука звернулася до етноґрафічної комісії УАН з проханням розробити питання та надіслати до неї свої міркування про етнографічні та фолькльорні дослідження Українців, що перебувають за межами УСРР.

Комісія має також зясувати можливість наукової допомоги установам, що провадять за межами УСРР такі дослідження.

„КОЛДОВСТВО ТА ВІДОВСТВО".

Комісія для дослідження громадських течій УАН передала до Етнографічної Комісії надзвичайно цінний архів А. Ф. Кістяківського „колдовство та відовство".

Цей архів являє велику збірку судових актів і фолькльорних записів щодо колдоводства, відьомства та знахорства.

УТВОРЕННЯ ДИТЯЧОЇ СОЦІЯЛЬНОЇ ІНСПЕКЦІЇ.

За постановою ВУЦВК-у та раднаркому України по всіх округах має бути утворено інститут дитячої соціяльної інспекції. Інститут має завдання практично здійснити заходи в галузі боротьби з дитячою безпритульністю та правонарушеннями, а також здійснювати заходи, що мають на меті попереджувати безпритульність та правонарушення неповнолітніх.

СМЕРТЬ БУВШОГО ПОСЛА СПИНУЛА.

В черновецькім заведенню для умово недужих помер бувший український посол до австрійського парляменту з Буковини Микола Спинул. Покійний був в політиці прихильником М. Василька. Підчас російської окупації був він ввезений Москалями до Росії. В часі наших визвольних змагань був консулем Західної У. Н. Р. у Відні.

СВЯТА ВІЙНА В АРАБІЇ

АНҐЛІЯ ЗАТРІВОЖЕНА. — ГУРТУЄ ВСІ МОЖЛИВІ СИЛИ І ГОТУЄТЬСЯ ДО БОРОТЬБИ.

ЛОНДОН, 6. марта. — На Далекім Сході розвиваються далекосяглі події. Ібн Сод, враз з фанатичними магометанами племени Вагабі, не зважаючи на свої приязні зносини з Анґлією, проголосив святу війну в Геджас, Іраку, Трансйорданії і Сирії, звернену в першу черґу проти Анґлії. Свою політичну ціль, себто проґнане чужинців і зеднане отих магометанських країв під одною магометанською владою, прикриває Ібн Сод, як це звичайно буває, релігійною прикрасою.

Анґлія не може на разі вислати ніякої другої армії, а тільки аероплянові ескадрони, що розташовані в Індіях, Палестині і Єгипті, що вона дійсно зробила. Інші сили мусять боронити дороги до Індій і Австралії, тому розташовані над Перським заливом. По стороні Анґлії стане король Іраку Фейзаль, бо він ненавидить Ібн Сода за те, що проґнав його з Геджас. Вся та ворохобня обвита ще тайною і не знати, скільки арабських родових начальників стане по стороні Ібн Сода. Але позиція Анґлії дуже тяжка. Тепер в Арабії найбільша спека. Навіть з аеропланами і танками годі щонебудь зробити. До того Анґлія занепокоєна особою Лоренса, який віддав аліянтам підчас світової війни велику прислугу, бо збунтував Арабів проти Туреччини і Німеччини. Тепер про нього нічого не чути.

ЗМАСАКРОВАНО 3,000 ХРИСТІЯН В КИТАЮ.

КАЖУТЬ, ЩО ЦЕ РОБОТА КОМУНІСТІВ. — НАСЕЛЕННЄ З ПЕРЕЛЯКУ ВТІКАЄ З СІЛ ДО МІСТ.

ПЕКИН, 6. марта. — В околиці міста Сватова китайські комуністи вирізали ціле одно село, що мало 3,000 мешканців. А вирізали тому, що населеннє перейшло на християнство, ставши римо-католиками. До такого вчинку мали підбунтувати місцевих комуністів три комуністичні ватажки з Москви. По селах розійшлися вісти, що комуністи будуть в той самий спосіб поступати і по других місцевостях. Через те яких 50,000 людей утікло зі сіл до Сватова, щоби там схоронитися. В своїм часі комуністи хотіли здобути те місто, але їм це не вдалося, а їх проводирів 19 чоловіків і дві жінки розстріляно.

ЛІҐА ЗАЛИШАЄТЬСЯ В ЖЕНЕВІ.

ВЖЕ ЗАТВЕРДЖЕНО ПЛЯН НОВОГО БУДИНКУ.

ЖЕНЕВА, 6. марта. — Остаточно вирішено квестію осідку Ліґи. Секретаріят Ліґи Націй остане на далі в Женеві. Вже вибрано місце і затверджено плян нової будівлі, яка буде дуже коштовна. Та надіються, що знайдуться щедрі жертводавці, які не пожалують жертв на таку добру ціль.

СОВІТИ ОБСТАЮТЬ ЗА ТУРЕЧЧИНОЮ.

БЕЗ ТУРЕЧЧИНИ НЕМА ДІЙСНОГО РОЗЗБРОЄННЯ.

ЖЕНЕВА, 6. марта. — Секретаріят Ліґи Націй одержав з Москви від Літвінова повідомленнє про його прибуття на розоружну конференцію з тим додатком, щоби Ліґа запросила на ті наради рівнож і Туреччину, бо без її участи рішення розоружної конференції не будуть мати повного ефекту.

Секретаріят предложить це домагане Раді Ліґи і по всякій правдоподібности Туреччину на ті наради запросять. Розоружна конференція розпічне свої наради 15. марта.

В ЖЕНЕВІ РОЗБИРАЮТЬ ПРОЄКТ КЕЛЛОҐА.

АЛЕ НЕОФІЦІЯЛЬНО, ЩОБИ НЕ ВИГЛЯДАЛО, ЩО АМЕРИКА ВЖЕ СИДИТЬ В ЛІДЗІ.

ЖЕНЕВА, 6. марта. — Французький, британський та німецький міністри заграничних справ враз з італійськими і японськими делеґатами відбули приватну нараду, щоби порозумітися, яке належить заняти становище в справі предложення секретаря стейту Келлоґа, щоби поставити війну поза законом. Кажуть, що Бріяна відповідь на ту ноту, яка наступить на слідуючий тиждень, буде являтися збірною думкою отих держав, яких представники радяли над тою справою в Женеві.

НЕ БУДЕ НАФТОВОГО МОНОПОЛЮ.

ПАРИЖ, 6. марта. — Франції таки не вдалося позбутися чужинецької монополі в нафтовій продукції. Уряд мусів піти на уступки і зізволити заграничним компаніям на дальший імпорт в тій самій скількости, як це було в послідних пятьох роках. Франція може покрити з власних засобів тільки одну десяту нафтового запотребовання, а девять десятих довозять американські та анґлійські продуценти. Нафтові терени в Мосуль ще не визискані як слід. Рівнож нема тих засобів, які потрібні державі, щоби перебрати державний монополь. На це треба би видати 1,500,000,000 франків, а їх нема.

ОБДУРИЛИ ПУБЛИКУ.

МОСКВА, 6. марта. — Темою дня є така подія: Проголошено концерт з небувалою програмою, а дохід призначено на допомогу бідним студентам. В додатку заявлено, що кому концерт не прийде до вподоби, тому звернуть кромі 10 рублів за тикет, ще 90 рублів добавки. Нарід ждав годинами, щоби діпхатися до каси. А найбільше пхалися непмани. Концерт випав дуже слабо і всі затирали руки, що зроблять — бизнес. На кінци вийшов директор і заявив, що певно не буде нікого такого, якому не подобався би концерт. Музика заграла „Інтернаціонал", а непмани мусіли бити браво. А до того касієр і без того вже давно зник з грішми.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіти і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Телефон „Свободи": 496 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВАТИКАН І ПОЛІТИКА

Церковно-народна боротьба, яка розгорілася в Америці, є в великій мірі нічим іншим, як боротьбою проти того рабства, яке остало в наших душах завдяки віковому поневоленню. Повели ту боротьбу Українці католики, щоби нею задокументувати, що минули ті часи, коли наш нарід приймав всяке насильство з покорою, або й з подякою та що настали такі, що ніяка влада ні навіть церква не будуть вже більше в силі вгамувати нашого визвольного духа. А тепер ми свідками, що так само поступають рівнож і другі народи до своїх єпископів включно.

Бо от австрійський канцлер монсіньор Зайпель не глядів на те, що скаже Рим, коли підніс сильний протест проти католицької Італії та станув в обороні гнетених Італією Німців в Полудневім Тиролю. А католики Полудневого Тиролю враз зі своїми архиепископами не боялися італійських переслідувань і тюрми, а піднесли голос протесту перед цілим світом проти італійських знущань, проти замикання німецьких шкіл і німецьких газет. Високий достойник монсіньор Зайпель станув отверто і явно в обороні своїх братів, а напятнував публично тих, що гнетуть. Його патріотичний поступок знайшов відгомін в цілім світі і довів до цего, що він став найбільш популярною і впливовою фігурою в Австрії. А треба знати, що Зайпель католицький достойник, а Австрія в своїй більшости соціялістична.

Мужній виступ Зайпля і протест німецьких католиків та їх відозва до католицького світа в справі оборони гнетених Італійцями Німців в Полудневім Тиролю, погамували навіть загонистого Мусолінія, а як доносять відомости з Риму, Ватикан перебрав вже ту справу в свої руки і робить в італійськім уряді заходи, щоби поліпшити положенне Німців в Тиролю. І є загальне переконанне, що та папська інтервенція увінчається успіхом. Бо вже так раз було, що Ватикан впоминався перед німецькою державою з часів залізного канцлера Бісмарка за гнетеними польськими католиками. Познанський архиепископ Ледоховскі заборонив тоді духовенству виконувати пруські зарядження, що йшли на шкоду Полякам як католикам. Німецький уряд замкнув арх. Ледоховського до вязниці, а папа запротестував проти цеї поведінки і іменував Ледоховського кардиналом. А німецький уряд мусів Полякам попустити.

Еспанський диктатор Прімо де Рівера заборонив по катальонських школах вчити на катальонській мові. Але барцельонський єпископ не піддався тому насильству і боронив права Катальонців до своєї рідної мови. І тут Ватикан попер мужній виступ патріотичного єпископа і катальонська мова залишилася у своїх правах.

Мимоволі питаєш себе: А чи нас не тисне Польща, чи не замикає наших шкіл, чи не відбирає церков? А деж той мужній виступ наших єпископів?

НАШІ ДІТИ В АМЕРИЦІ І В СТАРОМУ КРАЮ

Богато доводилось мені чути нарікань на українських дітей в Америці. Батько нарікає на своїх синів, уроджених вже тут в Америці, кажучи: „Як я був такий як мій син, то я був цілком іншою дитиною у свойого батька (розуміесь у старому краю!), я і все зробити потрафив, я і батькові в господарстві допомагав, я родичів і старших пошанував — одним словом, я був цілком іншим, статочнійшим, розумнійшим і поважнійшим в хлопячому віці".

Таку саму невеселу пісоньку співає про своїх дочок і неодна мати, кажучи: „Таже як я мала 13 чи 14 років, то я вже була цілою ґаздинею в дома. Я і молодшим від себе дітям в домі облад дала, а як не було мами в дома, то я в хаті попрятала, — я навіть і вечеру нераз зварила! Нині, як дивлюся на свою „Мері", то бачу, що їй лише самі дурниці — фони в голові. Вона вам нічого не вміє; вона сама собі навіть їсти не візьме! — Їсти їй подай, миски за нею помий, ліжко за нею застели, бо вона нічого не розуміє зробити. Вона знає лише „фони пейпер" читати, бавитися із своїми товаришками... вонаб лиш по „шовах" ходила, „кенди" їла, гарно вбіралася... Ой Боже мій, Боже — я вам кажу, що американські діти (українські діти роджені в Америці) далеко гірші ніж краєві".

Послухаймо тепер ще учителя з Української Рідної Школи, що він нам скаже про дітей, які він учить. „Американські діти, — говорить майже кождий учитель, — пусті, непосидющі, нестаточні — однак дуже талановиті! Вчити дітей американських дуже тяжко і гірко". Вчити українських дітей в Америці, на думку учителя, гірко тому, бо, як сказано, діти розпущені і їхнім вихованням родичі майже не цікавляться — до школи посилають дітей оттак собі, щоб „Народний Дім" чи яка інша організація, які ведуть школу, не „кікували". Так виглядає загально будуча справа з нашими дітьми. Одначе є і виїмки, де родичі дуже живо інтересуються українською школою й успіхами своїх дітей в Рідній Школі.

Підчас свойого парулітнього побуту в Америці я пильно обсервую українських дітей і бачу величезну ріжницю між тутешніми, а краєвими дітьми. Тутешні діти є дійсно „інші" ніж краєві. По своїй природі тутешні діти нагадують мені талановитих сиріток, котрих не плекає своєрідна культура. Правда, тутешні діти мають родичів, але ті їхні родичі для дітей чужі. Родичі віддають своїм дітям за мало душі, родичі не зуміли чи не схотіли дати своїм дітям своєрідної мови, і, річ зрозуміла, виходить так, що батько і мати не розуміють своїх дітей, а діти не розуміють своїх родичів. Родичі не доцінюють своєї мови, своїх консервативних звичаїв і обичаїв, своєї культури. Вони самі перед дітьми так поводяться, як нещасливці, які навіть доброї мови не мають — зате мова їхньої дитини найліпша і вона хоча її не конче добре знають, намагаються з дітьми нею говорити. Розмова „Мері" з матірю виглядає ось так: „Ma, give me 5 c., — каже донечка; — „no", або „all right", відповідає мама. І звичайно на тій розмові кінчиться. Дитина, купивши собі „кенди", вганяє по „стріті", бавиться до несхочу, читає собі „фони пейпер" і т. п., словом, жиє собі своїм власним життям. Родичі живуть собі своїм, а діти своїм життям.

Дім для дитини в Америці є майже чужим, **бо в ньому дуже мало є таких річий, якіб імпонували дитині.** Рідко, а майже ніде по наших домах немає української бібліотеки, з якоїб дитина могла переконатися, що і ми культурна нація. Тут і там в домі наших май „дуже свідомих Українців" здибаєте кілька старих календарів і розшарпаних брошурок і на тому кінчиться. Наша дитина в пересічному англійському домі бачить і гарну бібліотеку і гарні картини великих американських мужів і мимоволі дитина добачує висшість американської культури. Дитина мимоволі зачинає відчувати низшість своїх батьків, через незнання мови і культури своїх батьків, і вона є фактично чужою супроти своїх батьків — і як така не дається виховувати своїм батькам; вона виростає без впливу своїх родичів. З економічної перспективи, беручи відношення батьків до дітей, то на тому полі у нас бувають чимали анормальности. Дитина ніколи не знає того, що батьки тяжко працюють на гроші. Як дитина чогось захоче, то їй те мусить бути!

Що до української школи, то годиться теж замітити, що загально беручи, родичі повинніб нею більше інтересуватися і глядіти, щоб не лише в школі був учитель, але щоб і обстановка в школі наближалася до обстановки англійської школи.

Сконстатувавши, що наші діти в Америці не такі, якби ми собі того бажали, мусимо шукати шляхів до направи лиха. Вказівки в тому напрямі можуть бути ось такі:

Вчім своїх дітей своєрідної мови та культури, імпонуймо своїм дітям тим, що і ми культурна нація (не гірша від Американців), що і в нас є своя славна історія, прекрасна література (від діточої до наукової включно!)

Вслід за цим безусловно вимагаймо від своїх дітей послуху, так для себе, як і для старших! Призвичаюймо своїх дітей вже змалку до праці та до поздержування всяких забаганок, а в кінці дбаймо щирійше про свою школу з добрим учителем та культурною обстановкою.

В цей спосіб зробимо собі своїх дітей рідними по культурі та інтересам нашого духового життя, та дочекаємося того, що наші діти будуть красші ніж сьогодня.

Др. В. Клодницький.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

401.

Примірна забава.

Дня 26. листопада 1927 р. відбулася в Еви Смільчак у Клівленді, Огайо, домашня забава. При кінци вечері Михайло Матийшин згадав і пояснив справу будови Сиротинця-Захисту У. Н. Союза, а відтак він і Михайло Савчак перевели збірку і зібрали $12.50. Жертвували: М. Матийшин, М. Савчак, С. Ломуш, Марія Щур, Т. Щур, І. Мовчко, А. Крих, Й. Смільчак, Анна Смільчак і Н. Зарічний по $1.00; Ф. Федорчук, Марія Даруш, Катерина Васлюк і Н. Н. по 50 ц.; Паранька Добуш і Д. Бочуляк по 25 ц. Не забуваймо за свій власний Сиротинець і при кождій нагоді збираймо жертви на сю благородну ціль. — **Мих. Савчак,** член 336 від. У. Н. Союза.

402.

Важка народня робота.

Хвальний Заряде! — Наше товариство, від. 16. У. Н. Союза в Спрінґ Валей, Н. Й., зібрало з тяжким трудом $15.35 на Сиротинець. Я роздав три листи та пушки і довго ожидав того дня, коли мені віддадуть сі річи назад, очевидно з грішми. Думав, що треба буде ще по більше пушок писати, аж тут приносять мені листи — порожні і дві пушки теж порожні (один зібрав $2.00). Я питаю, що се значить. Кажуть, що люде не хотять давати. Один каже: „Я вже досить дав!" А другий: „Мені сиротинця не треба!" Оттак людиска викручуються. Я закликав до жертв на Сиротинець на мітинґах і на забавах, але мій голос лунав як на пустині — безцільно. Я і касієр І. Бреґа зібрали на одній забаві $13.35, а М. Смолій зібрав до пушки $2.00, то разом висилаю $15.35. Як що ще вдасться зібрати, то вишлю пізніше. — **К. Ільків,** секр.

403.

Заклик до всіх відділів У. Н. Союза.

Нам, себто тим членам У. Н. Союза, котрим доля судила остатися тут на землі Вашінґтона, проектований Сиротинець У. Н. Союза є невідкличнo потрібний. І ми його будемо мати, мусимо мати! Щоби зачати будову цього Сиротинця, треба грошей. А відкиж їх узяти, коли тепер настали погані часи — велике безробіття. Та хотяй свої люде гроша не мають, то чужинці на таку справу як сиротинець по можности дадуть. Де лише знаходиться відділ У. Н. Союза, там члени повинні вистаратись о „теґ дей". Я свято переконаний, що в кождій місцевости уряд міста не відмовить просьбі на таку ціль як будова сиротинця. І колиби в кождій місцевости відділи нашої організації устроїли „теґ дей", то це принеслоб нам гарну суму гроша, так, що з початком мая Комітет Сиротинця мігби вже приступити до будови сеї народної інституції. Та тільки в нас одна біда, що ще знаходяться на нашім народнім тілі гидкі струпи, які заражують людський орґанізм. Ці струпи — це ті члени, що мов безглузді вівці не знають, з якої причини їм голова крутиться.

Ще раз кличу до всіх членів У. Н. Союза: Устроюйте по своїх місцевостях загальні збіркові дні і памятайте на приповідку: з маленької жолуди виростають величезні дуби!

Михайло Фук, секр. 276 від. У. Н. С., в Ембрідж, Па.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(53)

Через кілька день другого військового зїзду, коли вже Генеральний Комітет мав своє помешкання в будинку Педагогічного Музея (Центральна Рада), звідки нарешті російська школа летунів виїхала, відбулось одне з засідань Комітету, на котрому треба було вибрати нову президію Комітету. Тут я побачив, що в самому Комітетові є поділ членів його на прихильників С. В. Петлюри і на опозицію до нього, як до голови президії. Опозиція була головне з тих мотивів, що С. В. Петлюра є не військова людина, а тому, мовляв, і не може стояти на чолі військової організації, завданням якої є не так провадити військову політику, як безпосередно вести працю по орґанізації армії. До опозиції належали: п. Поплавко, Ю. Капкан, почасти п. О. Пількевич та п. В. Павленко. Найрішучішими опозиціонерами були п. Поплавко та Ю. Капкан. Головний мотив цих двох опозиціонерів був не так інтереси діла, як власне честолюбство, бо кождому з них хотілось стати самому головою Комітету. Протилежна їм частина Генерального Комітету С. В. Петлюру уважала найбільше підходящим з числа всіх членів комітету на голову його, чому й виходила його кандидатура. Але ж Поплавко, ні Капкан, на думку значної більшости членів Комітету, не підходили на керування його працею. Перший був зовсім невідомим з боку національного, володів українською мовою зле та мав всі прикмети авантуриста чистої води, а також відзначався непостійністю в думках. В додаток, будучи людиною працездатною, завжди працював безсистемно, не дотримуючи її до кінця. Крім того у нього була неприємна справа з авансом в 45 тис. рублів, що були видані йому в 1916 році в російській армії на поліпшення броневої дивізії, командантом якої він був. В цих грошах п. Поплавко чомусь не вирахувався й справа ця находилась у руках військового прокурора Південно-Західного фронту ґенерала Батога. Звичайно, всі ці дані зовсім виключали допущення п. Поплавка навіть у президію, а не тільки на чоло Комітету. В члени-ж Комітету він попав лише тому, що про його справу з авансом ніхто не знав на Зїзді, коли вибирали членів Комітету.

Другий претендент на керування Комітетом, п. Ю. Капкан був людиною щиро-національною, палким патріотом, але одночасно з тим людиною глибоко нещасною. В наслідок тяжких поранень він був хоровито-нервовою людиною, незрівнаною й мало стриманою. Разом з тим не був людиною широких поглядів, людиною, що посідалаб потрібний розмах думки, без якого праця Комітету не могла привести до бажаних наслідків. Другі особи самі не шукали керування Комітетом, а їх скорше опозиція виставляла як потрібних для своєї тактики кандидатів. Тому я тут на їх характеристиці спинятись не стану.

В протилежність своїм конкурентам С. В. Петлюра був відомий як давній національний робітник, як старий член української соціял-демократичної партії, визначався між ними широтою поглядів і умінням громадсько працювати. Крім того серед військових мас він уже забув собі певну популярність як на фронтовому зїзді, так і на першому Всеукраїнському. І в усякому разі він у всіх відношеннях був людиною незрівнино вищою від своїх опозиціонерів. Тут пригадаю, що мені казали старі члени комітету, що бувший член комітету М. Міхновський, який перед другим військовим зїздом сам вийшов зі складу комітету, ні в чім не вступав С. В. Петлюрі, а тому лише він одинокий мігби конкурувати з ним.

Болючою хибою С. В. Петлюри було дивне невміння вибирати людей до праці, довірчивість до слабих натур і недовіря до сильних, а також бажання самому робити трохи не все, до найменьших дрібниць, що иноді, завдяки його експансивности, порушувало пляновість і систематичність певної роботи. Те, що він не військова людина, неґативно на справі майже не відбивалось, але зате зазначені хиби иноді приводили, особливо згодом, до тяжких комплікацій.

Всеж С. В. Петлюра був одиноким з членів Військового Генерального Комітету, який міг вести військові маси за собою. Він завжди швидко й вірно оцінював обстановку і в кожніх обставинах находив середню, приміряючу крайности лінію поведінки. Так саме завжди накреслював схему праці в широкому, державному маштабі.

IV.

ГАЛИЧАНЕ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

Українські Січові Стрільці в Дарницькому таборі. Біженці та військово-полонені Галичане та Буковинці. Переслідування Галичан та Буковинців російською владою. Невдачі української Центральної Ради та Генерального Комітету в заходах про поліпшення справи полонених та біженців Українців зпід Австрії. Самочинне розвязання цього питання.

Перші дні я знайомився з працею Генерального Комітету та полагоджував ті біжучі справи, що доручав мені Комітет. Одна з таких справ була справа полонених Українських Січових Стрільців, що перебували у Дарницькому таборі.

Справа ця була не нова і тягнулася уже деякий час, поки перейшла до Комітету.

У Дарниці під самим Київом був російський концентраційний табор для полонених. В той табор були привезені взяті в полон також і У. С. С. Довідавшись про те, що у Дарниці є полонені галицькі та буковинські Українці, Київський Галицько-Буковинський Комітет по опіці біженців розпочав діяльну акцію у справі визволення їх з табору, або в крайному разі залишення їх на Україні. Російська влада мала на меті вислати їх на Сибір або в глиб Московщини. Заходи українських орґанізацій та окремих діячів перед російською військовою владою жадного успіху не мали, а тому всім полоненим Українцям, а в тому числі й У. С. С. загрожувала висилка далеко за межі України.

Центральна Рада зі свого боку доручила цю справу свойому членови, київському повітовому комісарові Микиті Шаповалові.

* * *

Одного ранку до Генерального Комітету зявився дуже схвильований чоловік в австрійському військовому убранню, якого направили до мене.

Він був одягнений в дуже потертий однострій і з зовні обив жалісне враження, яке завжди було від вигляду тих полонених, що скоштували не одного дня життя у страшних умовах російського полону. Всеж таки обличчя, рухи, уміння тримати себе, видавали в ньому цілком інтелігентну людину. Перші-ж слова, сказані ним на прекрасному покутському діялекті, підтвердили правдивість першого мого враження.

— Я Український Січовий Стрілець, лікар Воєвідка, — почав розмову він — користуючись тим, що мене на кілька годин випустили з табору, прийшов сюди просити поратунку для наших Українців, що находяться тепер у таборі.

Говорячи, він хвилювався, що свідчило про ту глибоку, трагедію, яку переживав він, а разом з ним і другі полонені Українці, що перебували у Дарниці. Доктор Воєвідка коротко розповів мені про ті важкі умовини, в яких живуть вони у таборі й що без того їх тяжке життя обтяжується поведінкою Чехів-полонених, які російською владою зроблені надзираючими за табором а особливо за Українцями. Поводяться Чехи в злочинний спосіб з Буковинцями та Галичанами, а особливо з У. С. С., називають їх усіх, на кожному кроці, зрадниками (словянству), собаками. Навіть иноді бють, а тих, у кого находять заховані стрілецькі відзнаки, не тільки бють, а й знущаються, поки не набридне самим. Скаржитись на це нікому. Захисту немає ні від кого. Таборова влада цілком здалася на Чехів, дала їм повну волю ділання й вірить всему, щоб Чехи не говорили. Взагалі тяжкі умови життя в таборі для Українців ще більше обтяжені. Українцям дали найгірші „бараки": вохкі, без ліжок, часто з поломаними дахами й з діравими стінами, в які вітер дме, як в решето. Мінімальна видача по положенню харчів зменшується ще більше й часто багато душ зовсім позбавляються на день-два харчу.

Поки я у д-ра Воєвідки інформувався, до Комітету підіхав М. Шаповал, щоби разом їхати до Дарницького табору обдивити становище в ньому Українців, а потім вжити заходів, потрібних до полегчення їх стану вперш у чергу, а також повести далі роботу до повного їх звільнення, чи бодай залишення на Україні.

Тут я вперше стрінувся в М. Шаповалом. Привітався. Познайомилися. Не встиг я ще сісти біля нього в авто, як почув від нього приблизно слідуюче:

(Дальше буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК МИ ПОВОДИМОСЯ НА НАЦІОНАЛЬНИХ СВЯТАХ ЧИ КОНЦЕРТАХ.

Мав я нагоду бути на кількох українських концертах в Ню Йорку. Були це концерти гарні, в гарних салях і з гарною програмою. До того на двох з них виступила ще і перебуваюча тут під сю пору наша артистка п. Сальомея Крушельницька. А на самих концертах були свої люде, але були й чужинці, а в деяких випадках навіть визначні чужинці. От і се послідне примусило мене забрати голос.

А ходить мені в першу чергу о добру славу українського імени, о нашу культурність. А за культурних будуть нас уважати тоді, коли будемо по культурному поводитися. Отож треба вже раз позбутися рутенського лінивства і на концерти і вистави не спізнятися. А коли вже декому так випаде, що мусить спізнитися, тоді не треба з ґуком, стукотом і з парадою переходити через цілу салю і розпихати людей, що сидять спокійно на своїх місцях та слухають співу чи промови, а треба під дверми заждати, аж скінчиться спів, чи яка друга продукція, а тоді доперва шукати за місцем. Особливо треба на це уважати на таких концертах, як цей, що був у величавій салі в Мекка гол. Пані, що засідають в того рода первоклясній концертовій галі в перших рядах, повинні знати, що треба поскидати з голов капелюхи. Сідаючи, треба підносити крісло легко, а не лупати ним на цілу салю.

А коли ходить о Шевченкові вечерниці, чи инші наші свята, то рівнож треба пристосуватися до хвилі і задержати повну повагу. Тому, коли співають „Заповіт", не можна крутитися, обертатися і говорити. А коли співають при кінці „Ще не вмерла" — треба мати ще хоч хвилиночку терпеливости і не вбиратися та робити гармідер на салі, бож це крайна некультурність. Підчас співу національного гимну — треба стояти поважно, співати отсей гимн, або слухати як другі співають. І рішучо нічого иншого не робити. А вже свист на концертовій галі — це дикунство, особливо, коли його чуеться на того рода торжественнім обході як свято Шевченка. Це, що практикується, коли боряться силачі, Демпсі з Танім, чи хто другий, не надається до застосовання на поважних і святочних обходах, чи концертах. Свистання треба рішучо вистерігатися. Це некультурність і дикунство, коли воно проявляється на концертовій галі і на святі. Обовязком кождого свідомого Українця старатися викорінити всі ті наші недомагання. Такого, що свище, належить відразу візвати до порядку, а коли це не помагає, випросити навіть з салі.

Коли будемо поводитися під кождим оглядом культурно, тільки на тім зискаемо. Маемо вже гарні хори, маемо добрих співаків і инших артистів і маемо чим повеличатися. Не псуймо отже наших культурних добутків некультурним поведеннем.

Павло Дурбак.

НЕ ЗАВЕРТАЙМО СОБІ ГОЛОВИ КАЛЕНДАРЕМ.

Як ми навчилися вже вязати краватки, то думаемо, що ми мудріщі за тих, що приїхали сюди десятки літ тому взад і вміли тільки ґудзи вязати. А прецінь ми живемо досі з того, що вони навязали. Це їх, а не наш доробок. А ми замісць приробляти, мучимося над такими справами як календар. Коли той календар був добрий для старих, то чому ж він має бути тепер злим для нас? Чи тому, що якийсь тисячний стратить через него роботу і то завдяки польським босам? Ніхто з культурних Американців не насміваеться з нас через календар, навпаки через ріжницю в святах навчилися вони краще розріжняти нас від Поляків. А то давніще все було одно, Поляк тай Поляк.

Про зміну календара повинні рішити в першу чергу наші браття в старім краю. А тут ми мусимо дуже часто робити і в латинські свята, тож календар тут ні при чому. А хто встидається нашого народу через календар, з того і так хісна наш нарід мати не буде.

Г. Туркевич з Сиракюз, Н. Й.

ЯК ТО В НАС БУЛО?

Читаю і довідуюся про те, як то гартфордська парохія зробила переворот і рішила йти з поступом часу і завести у себе новий календар. А що і я з Гартфорду, так дозвольте пояснити оту епохальну справу.

В нас є церковця, але якось тяжко їй звести рахунки до кінця. Горстка людей, що ще її всіми силами радаб вратувати, зійшлася якось на мітінґ та розділила церковні уряди і хотіла спокійно йти до дому. Але один з них вийняв на прикінці ґазету та каже, що вже в многих місцевостях позаводили новий календар, так чом би і нам в Гартфорд його не завести. А наш старенький парох зараз додав: Так, так, людоньки добрі, як зміните, гріху за те не буде і до пекла не підете. І людоньки потакнули. А я думаю, що це не добре. Я жию тут 16 літ і я не чув, щоби хтось з Українців потерпів через календар. Коли діти встидаються свого народу, то в тім календар не винуватий, а батьки. Бо діти чують, як в дома говорять родичі по українськи, а поза домом дуже часто по польськи. Бо трафляються в нас такі матери, що як стане з польською жінкою цвенькати по польськи, а як прибіжить до неї її дитина і заговорить по українськи, то мати ще дитині уста силою замикає. Якжеж дитина не має встидатися своєї мови і свого народу? І при чому тут календар?!

Нелі Шаркевич
з Гартфорд, Конн.

ЧИ ХОЧУТЬ В НАС ЗМІНИ КАЛЕНДАРЯ?

Всі тепер покликуються на Шамокін, що він за зміною календаря. Правда, що є в нас такі, що домагаються зміни, але більшість такої зміни не хоче. І я певна, що до неї не прийде і наш добрий священик рівнож на таку зміну не пристане.

Наша парохія готовиться тепер до будови величавої школи і от се важна і цікава для других громад справа, а не календар. Школа принесе хосен нашим дітям і нашому народови, а календар спричинить тільки нове замішанне і новий роздор. Через календар готова навіть така примірна парохія як наша розбитися на двое а то й трое. А від такого гріху і сорому заваруй, Боже, нашу парохію.

Марія Биндас
з 1 від. У. Н. С. в Шамокін, Па.

ВИЯСНЕННЯ.

Комітет парохіяльний в Балтімор, Мд., прислав на допись в Балтимор, поміщену в „Свободі" дня 15 лютого 1928 р., в рубриці ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ під н. „ПЕРЕВОДИТЬСЯ ХАОС І РУЇНА" свое спростованне, в котрім каже:

„Протестуемо не з огляду яко оборонці рутенської політики епископа Богачевського, але в обороні чести нашої громади. Дописуватель розписується про громаду в імени громади, до якої він не належить та ніколи не належав. Дописуватель пише, що „люди колекти не платять а що в сусіднім Куртіс Бей церква вамкнена вже десять місяців".

„Се неправда. В нас в Балтимор ніколи ніякої боротьби не було, бо не було до сего причини. А коли дописуватель колекти сам не платить, то з того нічо дивного, бо він і так ніколи не платив. Щодо церкви в Куртис Бей, то не лише тепер, тому, що люди провадять боротьбу з еп. Богачевським, але там і так відправлялось лише на Різдво та Великдень ще від 1913 року".

Спростованне підписали: Теодор Захарчук, Григорій Шулька, Йосиф Приймак, Джан Варґа, Джан Батрів, Джозеф Накрийка.

ПОГАНО ПОЛЯКАМ У СВІТІ.

Жалі Поляка-еміґранта, яким помітують, де тільки появиться.

Поляки не мають рішучо щастя до публичної опінії у світі. Всюди їх легковажать та не люблять. Чому?... Багато відповідати.

Краківський „Ілюстр. Курієр Цодз." з 1-го м. м. подае в своїй переписці знову дуже прикрий для польського національного почування факт, де польського еміґранта, якогось Зиґмунта Бартковского, який виїхав за заробітком до Полудневої Америки, постійно стрівали великі неприємности з причини його національности. В листі до згаданої редакції жалується той Бартковскі, що в Америці **„не знають нічого про Польщу"**, а те, що знають, **„мають з німецьких джерел(!), повних їді, фальшу та ненависти до Польщі"**. Далі слідує розпучливий запит:

— Невже Поляк мусить стидатися своеї національности?!

Бартковскі описує відтак історію своеї мандрівки серед безупинних упокорень та обид. В 1926 р. виїхав він з Польщі на заробітки у Бразилію. Після приїзду туди, призначено його разом з партією еміґрантів на „Острів Квітів". Еміґраційний інспектор питає його після приїзду про національність. Почувши, що він Поляк, **скрикнув з іронією:**

— Oh, Polacco!

— „Зразу — пише добр. Б. — я не зрозумів навіть, про що йде, але після шестимісячного побуту у тій країні, коли я переїхав величезні простори Пернамбуко, Бакхії та Пари, де при кожнім замельдуванню чи то в готелі, чи то праці, довелось мені постійно чути **глумливе:** „O Polacco"! та висновки, що **Поляки це бандити, злодії, яких годі приймати на роботу** (всі підчеркнення Іл. Кур.) — тоді відчув я весь **безмір кривди,** яку робить нам ця помилкова опінія про нас".

Те саме стрічало відтак того Бартковського також у французькій та голяндській Ґуяні, де недовіря та нехіть до Польщі були йому постійною перешкодою в добуттю праці. Врешті рішився він, знеохочений до краю, покинути полудневу Америку та переїхати в Канаду. Пішов проте до корабельного бюра, щоби взяти візу та купити білет їзди. У рядовець — пише добр. Б. — зачинае виповнювати відповідні блянкети, але, довідавшися, **що я Поляк,** перериває писання та каже: „Не можу дати вам ні візи, ні білету; **ми боїмося Поляків".**

Такого розпучливого листа дістала згадана польська редакція та накидується з черги на польські консуляти, що не роблять пропаґанди за Польщею та на... Німців, які побіч инших сусідів Польщі — всему винні.

Лікар д-р Гіл зажартував собі був так із королівського товариства у Лондоні: написав до секретаря цієї славної академії: „Один із моряків зломив собі ногу. Я обмив зломане місце, склеїв його, а потім обвязав шнурком. За неділих два дні моряк був здоровий".

Члени товариства поділилися на дві партії. Одні казали, що можливе є таке вилічення, другі що неможливе. Коли члени товариства дискутували так між собою, прийшла від д-ра Гіла вістка: „Я забув зазначити, що нога жовніра, на якій я перевів операцію, була деревляна".

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ СЕГОДНЯ В БОСТОН, МАСС.

Сьогодня в Бостон Ґренд Опера Гавз відбудеться велика боротьба, в котрій Гаркавенко буде боротися в головній парі. Кромі Гаркавенка будуть боротися ще чотири пари світових силачів, а між ними перший раз найсильнійший борець в світі Маріян Пластіно. Борба викликуе велике заінтересованне. На сю борбу запрашаеся всіх бостонських і дооколичних Українців. 55 (Огол.)

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КЛІВЛЕНД, О.

З хрестин на поводян.

На хрестинах у Григорія та Олени Степаник на заклик гром. Н. Задорецького, помогти потерпівшим від повені, зібрано $11.50, які переслано до „Обєднання".

Жертви зложили: А. Ліщинський $1.75; по $1.00: Н. Задорецький, М. Савчак, Т. Степаник, В. Корда, І. Степаник, Т. Сушко, М. Когут; по 50 ц.: Р. Заліямечко, С. Савчак, І. Шимчак, С. Гранковський, Катерина Полісевич. — Разом $11.50.

Збіркою занялася П. Корда.

Николай Задорецький.

КЛІВЛЕНД, О.

На Рідну Школу та поводян.

Засилаю суму $19.75, яку я зібрала між людьми, з якими сходилася в бизнесових справах. Гроші прошу розділити так: $4.75 на поводян, а $15.00 на Рідну Школу. Жертвували по $5.00: Анна Стадник, П. Головачк; А. Бурий $2.00; І. Мазур $1.50; по $1.00: Марія Павляк, Король Лесько, Mr. Steiner, М. Тарнава, А. Каплиш; П. Стефанік 75 ц.; Т. Мега 50 ц.

Анна Стадник.

КЛІВЛЕНД, О.

Січова Коляда на Рідну Школу і інвалідів.

Як кождого року, так і цего року січовики з Демократичної Січи ім. Д. Вітовського ходили колядувати на Рідну Школу і інвалідів. З цеї коляди вислано до „Обєднання" 100 долярів з призначенням 50 долярів на Рідну Школу, а 50 дол. інвалідам.

Мих. Левицький.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Коляда тов. Жіноча Поміч.

Члени тов. „Жіноча Поміч" в Ню Йорку, пані Марія Марусевич, Ева Кобзар і Маєвич заколядували $110.50.

З цего до „Шкільної Ради" в Ню Йорку передано 50 дол., на поводян в Галичині призначено 30 дол., на Рідну Школу в краю 30 дол. — Разом $110 (оплата 50 ц.). Жертвували по 5 дол. Стефан Ковбаснюк; по 3 дол.: Ева Кобзар, Н. Поліщук, П. Панчишин; по 2 дол.: Г. Кунашевський, В. Лазута, О. Шуст, М. Серетна, П. Сердюк, А. Маєвич, А. Кавецький, Ю. Ярема, М. Скубова, Я. Корнат, П. Стасюк, А. Ґула, І. Ткачук, Кулинич, А. Пасічник, Одинський, А. Сай, С. Бздел, М. Слободзян, М. Коваль; по 1 дол.: М. Доліба, М. Гайовий, М. Савіцький, М. Савіцький, М. Баляс, М. Олексів, А. Ґула, А. Ерет, П. Яремчук, Ф. Галецька, З. Найда, А. Салій, А. Фіґіль, І. Тхорик, П. Гладкий, Г. Мудрий, Ф. Купчак, І. Турчин, К. Василинюк, Т. Гаврон, І. Кожушко, М. Марисевич, А. Кіт, Г. Шайб, Ф. Брік, Д. Колісник, М. С. Д. Вінтоняк, Г. Галецький, Г. Конюх, І. Бойчук, Р. Мороз, Гр. Брославський, К. Ґулай, Р. Сурмач, І. Федор, Анна Манджій, П. Шимкович, П. Сокач, І. Бабій, Г. Грицишин, Н. Кравець, Д. Хархоль, Н. Тиж, А. Йосик, А. Сцібайло, І. Романів, П. Давидів, М. Ниський, М. Никифорчин, М. Боднар, М. Назаревич, І. Мелек; по 50 ц.: П. Мира, Ф. Крук, Палагнюк, Д. Коваль, Сахман, І. Гузар, Ю. Павлусевич.

ПРОДАВ ГЕНЕРАЛА.

Лондонський часопис „Таймс" повідомляє зі Шангаю, що генерал Беі Бао Санем увязнив генерала Сун Чуан Фана, а потім продав його націоналістичним військам.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читанне веде до просвіти. А просвіта — се сила. — Пишіть по найновійший цінник книжок.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеться в неділю, 11-го марта, в 3-ій годині пополудни, в домі Укр. Громади на 23-ій і Браун ул. Обовязком кождого члена прибути як один. — П. Мудрий, секр.

БОСТОН, МАСС. Тов. Дружина Кн. Данила, від. 238, повідомляє своїх членів і членкинь, що місячний мітинґ відбудеться 11. марта, в Укр. Народній Гали, 136 Arlington St., зараз по Сл. Божій. Проситься всіх членів на сей мітинґ прийти, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени обовязані вирівнати свої залеглости. Ті, що мають намір вступити в члени У. Н. С., нехай прийдуть, а там дістануть всякі потрібні інформації. — Ст. Бойко, предс.; Й. Панас, кас.; Н. Давискиба, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 384, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 11. марта, в годині 1-ій попол., в гали Укр. Нар. Дому. Проситься усіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. З довгуючими членами поступиться після статута. — В. Репужинський, гол.; Ст. Кагоровський, кас.; Н. Задерецький, фін. секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що чвертьрічний мітинґ відбудесь в 2-ій годині попол. в неділю, дня 11. марта, в гали парохіяльній, 47 Говп Евеню, Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Обовязком є кождого члена явитися на зборах. Довгуючих членів напоминається вирівнати свої залеглости, бо інакше поступиться з ними після статута. Тепер приймається нових членів без вступного. — М. А. Пипюк, предс.; Гр. Яськів, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членкинь, що мітинґ відбудеться дня 11. марта, в неділю, в 2-ій год. пополудни, в гали церковній, 303 Гудсон Евеню. Проситься членкинь явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих напоминається вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — П. Росоловська, предс.; К. Олексин, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє, що місячний мітинґ відбудеться в неділю, дня 11. марта, в годині 2.30 пополудни точно, у Тов. Домі, 1258 Harold St. на Норт Гудман. Обовязком кождого члена і членкині прибути на сей мітинґ на означений час, бо є важні справи до полагодження. — Д. Коритко, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома членам Тов. Єдність, від. 163, що мітинґ відбудеться в неділю, дня 11. марта, в год. 1-ій попол., в гали Укр. Америк. Горожан, 847 Н. Френклін ул. Проситься усіх членів явитися як оден, бо є дуже важні справи до полагодження. — Михайло Параніч, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Князя Данила, від. 356, повідомляє, що звичайний мітинґ відбудесь в 2-ій годині пополудни в неділю, дня 11. марта в гали Укр. Громади, 3322 N. Lawrence St. На порядку нарад є богато важних справ, котрі мається полагодити. Неявившийся член заплатить кари 1 дол. а урядник 2 дол. — М. Долинний, пр.; В. Скольський, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться в суботу, 10. марта, в годині 7-ій вечер, в гали церковній на Гренд ул. Проситься усіх членів явитись на мітинґу. Хто ще не зложив своєї жертви на Сиротинець, проситься принести на мітинґ. Напоминається членів, особливо позамісцевих, щоби не відтягали з вкладками по 3 і 4 місяці. Такі члени будуть суспендовані. — В. Моссора, голова; Н. Моссора, секр.

БОРНСАЙД, ШИКАҐО, ІЛЛ. Уряд Бр. св. Петра і Павла, від. 165, повідомляє членів, що місячний мітинґ відбудеться в понеділок, дня 12-го марта, в гали Мих. Пудик, 1124 Іст 93-та ул., точно в годині 7-ій вечер. Проситься членів явитись на сей мітинґ, бо будуть важні справи до полагодження. Кождий довгуючий місячні вкладки має вирівнати, бо в противнім разі буде суспендований, бо раз муситься зробити порядок. Не явившийся член на сей мітинґ підлягає карі без умовно 1 дол. Котрий з членів ще не взяв календаря за сей рік, має його взяти на сім мітинґу і заплатити за него 30 ц. — В. Зелінка, предс.; Мих. Гнат, кас.; С. Коцоловський, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січові Стрільці, від. 44, повідомляє, що звичайний мітинґ відбудесь в год. 2.30 попол., в неділю, дня 11. марта, в гали церковній при Нюпорт Евеню. Проситься всіх членів явитися на сей мітинґ, бо є дуже важні справи до полагодження. — Андрій Чепеляк, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє членів, що мітинґ відбудеться в неділю, 11. марта, сейчас по Службі Божій, в гали парафіяльній при Оклей і Райс ул. Проситься членів прийти на сей мітинґ, бо є важні справи до полагодження. Будемо приймати нових членів [illegible], тому кождий член повинен привести хоч одного нового члена. — [illegible] Нагорняк, предс.; М. Семків, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітинґ відбудеться в неділю, 11. марта, в год. 2.30 попол. в У. Н. Домі, 214 Fulton St. Кождий член обовязаний бути на мітинґу, бо є важні справи до полагодження. Буде також справоздання [illegible]. Будемо приймати нових членів без вступного, тому котри [illegible] нехай приведуть на мітинґ. Не [illegible] після статута. — Ю. Шевчук, голова; П. Останчук, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. [illegible] Січ, від. 388, подає отсим до відома всім членам, що збори відбудуться в неділю, дня 11. марта, в год. 3-ій пополудни. Проситься всіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження. — [illegible], секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Надзбруччя, від. 280, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеться в неділю, дня 11. марта, в домі Укр. Горожанського Клюбу, 618 W. Lackawanna Ave., в 2-ій год. пополудни. Проситься усіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. — В. Бутинський, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 349, повідомляє своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. марта, точно в годині 2-ій пополудни, в Ліберти гали. Пожаданим є, щоби усі члени явились на сих зборах, бо є важні справи до полагодження. Також пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої довги на сих зборах, бо в противнім разі поступиться з ними після ухвали. — Ілько Шиберголова; Н. Вербицький, секр.

ГРІНПОЙНТ, БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє своїх членів, що квартальний мітинґ відбудеться в неділю, дня 11. марта, в годині 5.30 вечером в словенській гали, 724 Leonard St. Проситься усіх членів прийти на сей мітинґ і привести своїх знакомих та вписати в члени. Проситься тих членів, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець, щоби принесли на сей мітинґ. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Котрий член не буде на сім мітинґу заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Олекса Рибак, пр.; Іван Сторожак, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. Отсим повідомляється членів Тов. Зап. Січи, від. 75, що квартальний мітинґ відбудеться 11. марта в год. 1.30 попол., в гали під ч. 3464 Cicotte Ave. Проситься, щоби кождий член явився на мітинґу і вирівнав свої вкладки; в противнім разі буде суспендований після статута. — Мих. Присташ, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. Бр. св. Ів. Хрест., від. 292, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітинґ відбудеться в неділю, дня 11. марта зараз по Сл. Божій, в гали церковній при Кліперт і Едвард. Обовязком є кождого члена явитись на сей мітинґ, бо будуть важні справи до полагодження. Ті члени, котрі мають діти вписані в У. Н. Союзі, мають вирівнати вкладки, бо інакше будуть викреслені. Проситься членів, котрі мають знакомих що ще не є членами У. Н. Союза, щоби привели їх на мітинґ і вписали в члени, бо се є найбезпечнійша організація. — Володимир Візничак, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, отсим повідомляє своїх членів, що мітинґ відбудеться дня 11. марта, в 1-ій год. попол., в Січовім Домі, 717 Н. Френклін ул. Проситься усіх членів явитись на мітинґ, бо маємо богато справ до полагодження. Не явившийся член заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. — Ст. Крутій, предс. Гр. Дорожовський, секр.

КІТКА СПОЛОШИЛА ЗЛОДІЇВ.

Колись у старині гуси врятували Рим, а тепер у Римі кітка врятувала свого пана перед злодіями. До віллі Сфорца (в якій живе колишній капітан царської прибічної сторожі) закралися злодії. Намастили шибу брудною ганчіркою і взялися вирізувати її. Коло вікна на столику спала кітка. Вона сполошилася, зіскочила зі столика і при цьому перевернула вазу. Лоскіт розбитої вази налякав злодіїв, вони думали, що мешканці віллі запримітили їх, тому втікли. Щойно на другий день рано запримітила служба збиту вазу і викроєну шибу у вікні, — одиноку шкоду, заподіяну злодіями.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ